Název studijního předmětu: ASGV00865 Politická sociologie

Vyučující: doc. PhDr. Lukáš Linek, PhD.

Kontakt: lukas.linek@soc.cas.cz

Formy výuky studijního předmětu: přednáška/seminář

Rozsah studijního předmětu: 1/1

Výuka: středa 9:10–10:45, místnost 1.09, Celetná 13

Konzultační hodiny: po osobní dohodě ve středu po výuce od 10,55, Celetná 20 (kancelář).

Stručná anotace předmětu:
Cílem kurzu je představit základní koncepty politické sociologie. Proto kurz v úvodních hodinách představí základní pojmy jako moc, zájem, stát, režim a demokracie. Poté se zaměří na důležité aspekty politických institucí a politického jednání.

Cíl předmětu:
Cílem kurzu je představit základní koncepty politické sociologie (politika, zájem, moc, stát, politický režim, demokracie).

Forma zakončení předmětu: zkouška (5 ECTS)
Podmínkou úspěšného absolvování kurzu je (1.) aktivní účast na výuce založená na studiu povinné literatury a domácí přípravě; (2.) prezentace odborného textu na semináři; (3.) absolvování dvou průběžných a závěrečného testu.

Komunikace:
V případě komunikace e-mailem pište do předmětu „Politicka sociologie“.
Všechny potřebné studijní materiály a další dokumenty budou zavěšeny v Moodle.
Adresa Moodle: https://dl1.cuni.cz/course/view.php?id=8097

Vstupní požadavky:
Schopnost číst anglický odborný text. Je vhodné, aby student měl základní znalost metod sociálně-vědního výzkumu a sociologické teorie.

Podrobnosti k povinnostem:
Aktivní účast na hodině. Na hodinách budeme diskutovat povinné texty. Je povinností studenta text přečíst a porozumět mu. Studenti budou zároveň dostávat malé domácí úkoly, které se budou týkat aplikace vyučovaných teorií a konceptů na aktuální politická témata. Ty budeme diskutovat na následující hodině.

Prezentace. Každý student musí v průběhu semestru prezentovat text, který rozšiřuje povinnou literaturu. Tyto texty budou vybrány ve vzájemné diskuzi vyučujícího a studentů. Prezentující by měl nejprve stručně představit text, hlavní cíl, teorii, případně metodologii a výzkum. Poté by se měl zaměřit na:

- kritickou diskuzi obsahu textu a případné upozornění na slabiny studie;
- domýšlení některých aspektů textu z hlediska sociologické teorie či teorie demokracie;
- vybídnout ostatní svými úvahami k diskusi.

Cílem prezentace je vedle představení textu a jeho argumentace i položit sadu otázek, které by měly sloužit jako podklad pro následnou debatu.

Průběžný a závěrečný test. Na 5. a 9. hodině absolvují studenti krátký test z probíraných teorií a konceptů (cca 10 minut). Kurz je ukončen testem, v němž budou zjišťovány základní znalosti konceptů a teorií, které budou v průběhu kurzu představeny (cca 15 minut).

Obsah kurzu a studijní literatura:

1. 10. 2025
1. Předmět zájmu politické sociologie. Co je politika a politické?
Povinná literatura:
Hay, Colin. 2002. *Political Analysis. A Critical Introduction*. Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave (strany 59–69).

8. 10. 2025
2. Teorie zájmů. Teorie moci I. - Moc jako vztah, ne/vědomí.
Povinná literatura:
Hay, Colin. 2002. *Political Analysis. A Critical Introduction*. Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave (strany 168–182).

15. 10. 2025
3. Teorie moci II. – Moc jako síť, diskurs. Formy moci. Teorie governmentality.
Povinná literatura:
Foucault, Michel. 2000. *Dohlížet a trestat*. Praha: Dauphin (kapitola Panoptismus, strany 275–315)

22. 10. 2025
4. Teorie státu
Povinná literatura:
Winters, Jeffrey. 2025. *Oligarchie*. Praha: Filosofia (kapitola 1)

29. 10. 2025
5. Politická kultura, hodnotové orientace a politické postoje (+TEST)
Povinná literatura:
Inglehart, Ronald, Wayne E. Baker. 2000. „Modernization, Cultural Change, and the Persistence of Traditional Values.“ *American Sociological Review* 65(1): 19–51.

5. 11. 2025
6. Politický režim a jeho legitimita. Demokratizace a předpoklady demokracie
Povinná literatura:
Anderson, Benedict. 2003. „Pomyslná společenství.“ In Hroch, M. (ed.) *Nacionalismus. Čítanka textů*. Praha: SLON (strany 239–269).

12. 11. 2025
7. Teorie demokracie I. (elitní, pluralitní, ekonomická)
Povinná literatura:
Held, David. 1992. *Models of Democracy*. Cambridge: Polity Press and Basil Blackwell (kapitola 6: Pluralism, Corporate Capitalism and the State).

19. 11. 2025
Týden humanitních věd

26. 11. 2025
8. Teorie demokracie II. (participativní, deliberativní)
Povinná literatura:
Gilens, Martin, Benjamin I. Page. 2014. „Testing Theories of American Politics: Elites, Interest Groups, and Average Citizens.“ *Perspectives on Politics* 12(3): 564–581.

3. 12. 2025
9. Teorie politické reprezentace (+TEST)
Povinná literatura:
Caramani, Daniele. 2017. “Will vs. Reason: The Populist and Technocratic Forms of Political Representation and Their Critique to Party Government.” *American Political Science Review* 111 (1): 54–67.

10. 12. 2025
10. Politická participace
Povinná literatura:
van Deth, Jan W. 2014. „A Conceptual Map of Political Participation.“ *Acta Politica* 49(3): 349–367.

17. 12. 2025
11. Volby, volební chování a politické strany.
Povinná literatura:
Katz, Richard, Peter Mair. 1995. „Changing Models of Party Organization and Party Democracy“. *Party Politics* 1(1): 5–28.

7. 1. 2025 (+TEST)
12. Sociální hnutí. Vývoj soudobé demokracie.
Povinná literatura:
Culpepper, Pepper D., Kathleen Thelen. 2020. „Are we Amazon Primed? Consumers and the Politics of Platform Power. *Comparative Political Studies* 53(2): 288–318.